

FRONTIT KASALLIGINI ZAMONAVIY TASHXISLASH VA DAVOLASH**Xoshimov Ixomjon Xasan o'g'li****Matxoshimov Nodirjon Soibjonovich**

Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti

Jo'rayev G'anijon G'ulomovich

Andijon davlat tibbiyot instituti

Annotatsiya. Frontal sinusning yallig'lanishi — frontit — LOR amaliyotida keng tarqalgan patologiyalardan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada frontitning sabablari, rivojlanish mexanizmi, klinik belgilar va diagnostik usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy davolash yondashuvlari, jumladan antibiotikoterapiya, fizioterapiya va endoskopik jarrohlikning samaradorligi ham ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari bemorlarni erta tashxislash va kompleks davolash orqali surunkali shaklga o'tish xavfini kamaytirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: frontit, frontal sinus, LOR kasalligi, sinusit, endoskopik jarrohlik, antibiotikoterapiya

Аннотация. Воспаление лобной пазухи — фронтит — является одной из широко распространённых патологий в практике ЛОР. В данной статье анализируются причины фронтита, механизм его развития, клинические признаки и методы диагностики. Также рассматривается эффективность современных методов лечения, включая антибиотикотерапию, физиотерапию и эндоскопическую хирургию. Результаты исследования позволяют своевременно диагностировать пациентов и с помощью комплексного лечения снизить риск перехода болезни в хроническую форму.

Ключевые слова: фронтит, лобная пазуха, ЛОР-заболевания, синусит, эндоскопическая хирургия, антибиотикотерапия

Abstract. Inflammation of the frontal sinus — frontal sinusitis (frontitis) — is one of the common pathologies in ENT practice. This article analyzes the causes of frontitis, its pathogenesis, clinical manifestations, and diagnostic methods. The effectiveness of modern treatment approaches, including antibiotic therapy, physiotherapy, and endoscopic surgery, is also reviewed. The study results allow early diagnosis and comprehensive treatment of patients, reducing the risk of progression to chronic form.

Keywords: frontitis, frontal sinus, ENT diseases, sinusitis, endoscopic surgery, antibiotic therapy

Frontit bugungi kunda LOR kasalliklari orasida eng ko'p uchraydigan sinusit turlaridan biri hisoblanadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, o'tkir rinosinusit bilan kasallangan bemorlarning

10–15 foizida frontal sinuslar yallig‘lanishi kuzatiladi. Ayniqsa, sovuq iqlim sharoitida yashovchi aholida, allergik rinit yoki immunitet pasayishi fonida kasallikning tarqalish ko‘rsatkichi yuqori.

Zamonaviy tibbiyotda frontitni erta diagnostika qilish uchun **kompyuter tomografiya (KT), endoskopik tekshiruv, mikrobiologik tahlil** kabi usullar keng qo‘llanilmoqda. Davolashda esa **antibiotikoterapiya, burun bo‘shlig‘ini drenajlash, va endoskopik sinus jarrohligi** samarali natijalar bermoqda.

Shu nuqtai nazardan, frontit kasalligini chuqur o‘rganish, uning etiologiyasi, patogenezi, klinik kechishini tahlil qilish hamda diagnostika va davolashning zamonaviy yondashuvlarini ishlab chiqish tibbiyot amaliyoti uchun dolzarb masala hisoblanadi.

Maqsadi. Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi — frontit kasalligining etiologiyasi, patogenezi, klinik kechishi, diagnostika usullari va zamonaviy davolash yondashuvlarini tahlil qilish hamda ushbu kasallikka qarshi samarali profilaktika chora-tadbirlarini ishlab chiqishdir.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, eng ko‘p uchraydigan klinik belgilar peshona sohasida kuchli og‘riq (92%), burundan yiringli ajralma (84%), isitma va umumiy holsizlik (78%), shuningdek ko‘z atrofi shishi (36%) hisoblanadi. Ushbu belgilar frontit bilan kasallangan bemorlarni tashxislash va davolash jarayonida asosiy klinik ko‘rsatkich sifatida e‘tiborga olinadi. Surunkali frontit bilan og‘rigan bemorlarning ko‘pchiligida (70%) burun to‘sig‘ining egriligi yoki burun poliplari mavjudligi aniqlangan, bu esa kasallikning qaytalanuvchi kechishiga sabab bo‘lgan. Davolashda antibiotikoterapiya (amoksiklav, tseftriakson, azitromitsin), yallig‘lanishga qarshi vositalar va fizioterapevtik muolajalar yaxshi natija bergan. Shuningdek, davo samara bermagan 9 nafar bemorda endoskopik frontotomiya o‘tkazilib, sinus drenaj tizimi tiklangan.

Natijalar shuni ko‘rsatdiki, kompleks yondashuv (antibiotik, fizioterapiya, endoskopik jarrohlik) frontitni davolashda samaradorlikni 87% gacha oshirgan. Erta diagnostika va individual davolash rejasi kasallikning surunkali shaklga o‘tishini oldini olishda muhim omil bo‘lgan.

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, bemorlarning aksariyatida frontit o‘tkir shaklda kechgan va peshona sohasida og‘riq eng ko‘p uchraydigan simptom hisoblanadi. Kompleks yondashuv (antibiotikoterapiya, fizioterapiya, endoskopik muolaja) natijasida 87% bemorlarda to‘liq sog‘ayish kuzatilgan. Frontit — bu frontal sinusning yallig‘lanishi bo‘lib, LOR kasalliklari orasida keng tarqaladi va bemorlar orasida sezilarli morbiditetga sabab bo‘ladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, aksariyat bemorlarda kasallik o‘tkir shaklda kechadi va eng ko‘p uchraydigan klinik belgilar peshona sohasida og‘riq, burundan yiringli ajralma va isitma hisoblanadi.

Xulosalar. Frontit LOR amaliyotida keng tarqalgan kasallik bo‘lib, uning erta aniqlanishi va samarali davolash yondashuvi bemorlarning sog‘ayish ko‘rsatkichini oshiradi. Tadqiqot

frontit bilan bog‘liq klinik belgilarni aniqlash, profilaktik choralarni belgilash va surunkali shaklga o‘tishini kamaytirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar beradi. Ushbu maqola LOR amaliyotida klinik ko‘rsatmalar sifatida ishlatilishi mumkin.

ADABIYOTLAR

1. Хошимов И.Х., Матхошимов Н.С. Frontit va uning klinik jihatlarini. Tibbiyot ilmiy jurnal, 2022; 4(3): 45-52.
2. Karimov A., Tursunov S. LOR kasalliklarida frontal sinus yallig‘lanishi. Tibbiyot sharhlari, 2021; 6(2): 33-40.
3. Usmonova N. Sinusit va frontit: diagnostika va davolash. O‘zbekiston tibbiyot jurnali, 2020; 5(1): 12-19.
4. Нуров У.И., Шодиева М.Б. МАКТАБ ЁШИДАГИ БОЛАЛАРДА СУРУНКАЛИ РИНОСИНУСИТ ПРОФИЛАКТИКАСИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ — (2024). Бухоро давлат тиббиёт институти.
5. Nurova, G. U. "The state of indicators of functional activity of neutrophils, peripheral blood monocytes and cytokine status of the body in twin children with chronic purulent rhinosinusitis." Journal of healthcare and life-science research 2.4 (2023): 53-54.
6. Nurova, G. U. "Possibilities of modern light diagnostics in acute and chronic diseases of the nasal adjuncts." JOURNAL OF HEALTHCARE AND LIFE-SCIENCE RESEARCH 2.4 (2023): 55-58.
7. Mahdavinia, M., Grammer, L. C., & Schleimer, R. P. (2018). Chronic rhinosinusitis and immunodeficiency: evaluation and treatment. Clinical Reviews in Allergy & Immunology, 54(3), 356-369. doi:10.1007/s12016-018-8665-4.